

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

Nők a téeszekben Adatok, tények helyzetükről

Nem újkeletű a megállapítás; a mezőgazdasági szövetkezetek létrehozása alapvetően megváltoztatta a falun élő, a mezőgazdaságból és a házkörüli munkákból élő nők helyzetét. A szövetkezeti mozgalom kezdetén úgy tűnt, nehezen találják meg helyüket egy-egy gazdaságok kollektívában, hiszen a nagyüzemi keretek valós megteremtése sokáig váratott magára. Az utóbbi években azonban lényegesen megváltozott a helyzet, nemcsak önálló, de rendszeres keresethez jutottak a nők a közös gazdaságokban, ami egyik igen fontos feltétele a női egyenjogúságnak, hanem egyre inkább részt vesznek szövetkezetpolitikai életében.

Jónéhány termelési ágban, a munkafolyamatok nagy részében már a gépekre hárulnak a korábban emberi erőt, fizikai munkát követelő termelési folyamatok. Ez a foglalkoztatottak számának folyamatos csökkenését eredményezi, ugyanakkor évről évre jelentős azoknak a száma is, akik nyugdíjba mennek. Mindezek következtében, másrészt az erőteljes szakosodás, új üzemmárgépek meghonosodása nagyobb feladatokat ró a falusi lányokra, asszonyokra. Szövetkezetként változó arányban nem csupán a hagyományos növénytermesztés ad kenyeret a nőknek, hanem a zöldség-gyümölcs termelés, az állattenyésztés, az dminisztráció vagy különböző élelmiszeripari, feldolgozó és melléküzemági tevékenységek is. Vitathatatlan, hogy egy-egy szövetkezetben a munkaerő-helyzet reális megítélésénél nem lehet figyelmen kívül hagyni a női dolgozók helyzetét.

Csongrád megye termelőszövetkezeteiben a dolgozó munkaképességű tagok 32 százaléka nő. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ragaszkodnak a lakóhelyükhöz közeli munkahelyhez és a szövetkezeti mozgalomhoz. Ehhez nagymértékben járul hozzá, hogy a párt- és gazdaságvezetés óriási erőfeszítéseket tesz különböző munkalehetőségek megteremtése érdekében. Ma már a Szeged környéki homokvidék szakszövetkezeteiben is számolnak a női munkaerővel, olyan beruházásokat hoztak létre, mint szőlő-gyümölcs-telepítések, kertészeti fejlesztések, zöldségtermesztés, amelyek rendszeresen tisztes keresetet garantálnak. Hosszabb távon is nagy lehetőség mind a szegedi, mind a szentesi körzetben a zöldség-gyümölcs termelés.

Néhány gazdaságban, különösen a makói körzetben, a női dolgozóknak a növénytermesztésben adnak munkát. Főleg a hagymatermesztésben. Jellemző, hogy Csanádpalotán a 275 női téesz-tag közül 204 dolgozik a növénytermesztésben, Pityvaroson a téeszben 228 fő, Földeákon pedig a nődolgók 70-80 százalékát kizár-

ólag csak a növénytermesztésben foglalkoztatják. Ezekben a közösségekben kényeszmegoldásokat keresnek és alkalmaznak, szerződést kötnek területvállalásra, bár köztudott, hogy a korszerűbb termelési eljárásokkal magasabb termelési eredményeket érhetnek el, magasabb jövedelmet, de kénytelenek foglalkoztatni a tagságot, ezért marad minden a régi-ben. Ugyanakkor téli időszakra keresik a további foglalkoztatási lehetőségeket. Különösen problémás a nyugdíj előtt álló nőknél a nyugdíj alapját képező jövedelem, mert munkalehetőség hiánya miatt csak minimális nyugdíjat élvezhetnek. Újratermelődik tehát az a réteg, amely a nyugdíjból nem, vagy csak nagyon szűkösen tud megélni, és a társadalom, de főleg a szövetkezet különböző támogatására szorul. Egyértelműen dicsérendő az olyan kezdeményezés, mint például a forrásküti Haladás Tsz-ben a zöldségtermelés, Mórhalmon a Haladás Szakszövetkezetben a konzervipari tevékenység. Szentesen a Május 1. Tsz-ben az állattenyésztés fejlesztése, mert ezáltal tisztes és rendszeres keresethez juttatja a női tagok egy részét.

A megyei átlagnál jóval magasabb a nők foglalkoztatottsága a szegedi közös gazdaságokban. Az Új Élet Tsz-ben, vagy a Felszabadulás, illetve Tiszatáj Tsz-ben dicséretesen sokat tett a vezetés ennek érdekében. Jellemző példák; a Felszabadulás Tsz-ben a 224 női dolgozóból az elmúlt esztendőben 188-an (tehát 84 százalék) teljesített a fizetett szabadsághoz meghatározott 230 munkanapot. Ez az arány négy évvel korábban csak 40 százalék volt. A Tiszatáj Tsz-ben a 90 nő közül csak kilenc nem teljesítette a 250 tízórás munkanapot. Még Szatymazon a Homokgyöngye Tsz-ben is jobb átlagot értek el a munkaórák teljesítésében a nők a megyei átlagnál. Figyelemre méltó azonban, hogy a megye egyes területein jelentős munkaerő-tartalékok vannak, s a mutató számokból egyértelműen foglalkoztatási gondokra lehet következtetni.

Mindez szövetkezeteként eltérő és más-más képet mutat, mégis valamennyi helyen a nők döntő többségének elegendő alappal szolgált ahhoz, hogy a különböző szociális juttatásokból, így nyugdíj, betegségi segély, gyermekgondozási segély, ne maradjanak ki. Természetesen a legtöbb esetben megfizető háztáji földhöz való jogosultságot is. Erről nemcsak a termelőszövetkezetek vezetői gondoskodnak,

hanem a szövetkezetekben működő nőbizottságok is. Vitathatatlan, hogy napjainkban a nők többsége egész éven át tartó, folyamatos munkát, kereseti lehetőségeket igényelne a közös gazdaságokban. Ez a gond kapcsolódik a nemzedékváltás problémájához is, s egyben jelzi azt is, nemcsak szövetkezeti, politikai ügy, hanem társadalmi érdek is.

A kereseti arányoknak reális okai vannak, a nők döntő többsége kevésbé jól fizető, de könnyűnek egyáltalán nem nevezhető munkaterületen dolgozik. Kevés köztölti a szakmunkás, bár az utóbbi években egyre többen szereznek szakmai képzettséget és az üzemi igényeknek megfelelően találják meg helyüket. Am a munkakörök meghatározók; a különböző szakmák közül mindössze 7-8 szakmában foglalkoznak. Örvedetes, hogy a gazdasági vezetésben az elmúlt öt évben némileg javult a helyzet, több nő kapott megbízatást. Az is igaz, hogy a felső szintű vezetésben a nők szinte kizárólag a főkönyvelői munkakört látják el, Szeged körzetében viszont a jogtanácsosok között is gyakran találunk nőket. Munkájukra a lelkiismeretesség jellemző és a fokozódó társadalmi felelősség érzete is. Sz. L. L.

Borsóexport Szegedről

A Szegedi Konzervgyárban most kezdték meg a zöldborsó tartósítását, s már exportálják is. A Szeged környéki szántóföldekről ilyen gyorsan még soha nem jutott el a borsó konzerv formában külföldre. Az első szállítmányt hétfőn a Német Demokratikus Köztársaságba küldték. Ezúttal mintegy hatszáz mázsa konzervet raktak vagonokba. Az idény végéig mintegy száz vagon borsókonzervet küldenek az NDK-ba, több mint félmillió konzervegyvegben. Ennek a mennyiségnek a többszörösét szállítják rövidesen a Szovjetunióba.

IDN-SZSZHNF-megbeszélés

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsának meghívására hétfőn, tegnap hivatalos látogatásra hazánkba érkezett a Jugoszláv Dolgozó Nép Szocialista Szövetségének küldöttsége, *Dusan Petrovic*nak, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége elnöksége tagjának, a JDNSZSZ elnökének vezetésével. A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren *Sarlós István*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtákkára és a népfrentmozgalom más vezető tisztségviselői fogadták. *Kállai Gyula*, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának elnöke hétfőn a népfrent Belgrád rakparti székében fogadta a jugoszláv vendégeket. Tegnap délután megkezdődtek a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa és a Jugoszláv Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége vezetőinek hivatalos tárgyalásai. (MTI)

Az MSZMP küldöttsége hazaérkezett Mongóliából

Delegációnk a Mongol Népi Forradalmi Párt XVII. kongresszusán vett részt

Vasárnap hazaérkezett hazánk ulánbátóri nagykövete. Ulánbátorból a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának küldöttsége, amely Biszku Bélának, a Központi Bizottság titkáranak vezetésével részt vett a Mongol Népi Forradalmi Párt XVII. kongresszusán. A küldöttség tagja volt *Borbély Sándor*, a Központi Bizottság tagja, a KB osztályvezetője és *Kádas István*, vője. (MTI)

A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren *Óvári Miklós*, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára és *dr. Berecz János*, a KB külügyi osztályának vezetője fogadta. Jelen volt *V. J. Pavlov*, a Szovjetunió budapesti nagykövete és *Jadamin Siker*, a Mongol Népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvezetője és *Kádas István*, vője. (MTI)

Szakszervezeti delegációnk a SAK kongresszusán

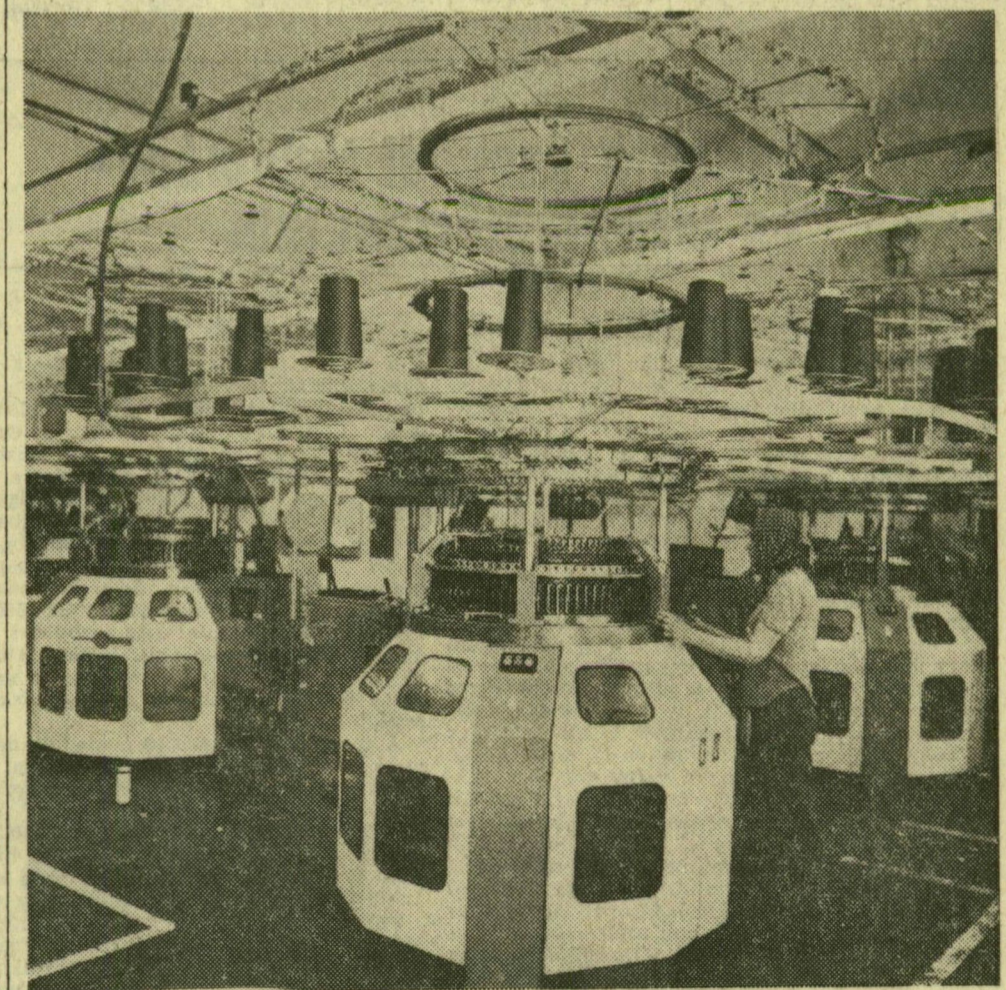
Gáspár Sándornak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a SZOT főtákkarának vezetésével hétfőn hazánkba érkezett Helsinkiből a Szakszervezetek küldöttsége. A külföldi delegációk nevében *Gáspár Sándor* mondott köszönetet a meghívásért, és további sikereket eredményes munkát kívánt a kongresszus valamennyi résztvevőjének. (MTI)

A kongresszuson — tegnap ért véget — jelen volt *Szabó Gyula*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtákkára és a népfrentmozgalom más vezető tisztségviselői fogadták. *Kállai Gyula*, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának elnöke hétfőn a népfrent Belgrád rakparti székében fogadta a jugoszláv vendégeket. Tegnap délután megkezdődtek a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa és a Jugoszláv Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége vezetőinek hivatalos tárgyalásai. (MTI)

Megyei és városi vezetők látogatása a fesztiválirodán

Csongrád megye és Szeged párt- és állami vezetői látogattak el tegnap délután Szegeden a fesztivál és a szabadtéri játékok igazgatójára.

A megyei pártbizottságról *dr. Komócsin Mihály* első titkár, *dr. Koncz János* titkár és *dr. Sebe János* osztályvezető-helyettes, a városi pártbizottságról *dr. Varga Dezső* titkár, a megyei tanácstól *dr. Perjesi László* elnök és *Szabó G. László* elnökhelyettes, a városi tanácstól *Papp Gyula* elnök, *Bányainé dr. Birkás Mária* elnökhelyettes és *dr. Csikós Ferenc* vb-titkár hallgatta meg *Horváth Mihály*nak, a Fesztivál Intéző Bizottsága titkáranak, a játékok ügyvezető igazgatójának tájékoztatóját az idei Szegedi Ünnepi Hetek nagyszabású rendezvénysorozatának előkészületeiről. Ezt követően baráti beszélgetésen vitatták meg a tennivalókat.

A hódmezővásárhelyi Divát Kötöttárugyárban az idén nyolcmillió darab különféle terméket készítenek nyolcszázötvenmillió forint értékben. Képünkön: termék-bővítés céljából új körkötő gépeket állítottak munkába.

Interkozmosz—15

Az Interkozmosz—15 jelzésű mesterséges hold, amelyet szombaton juttattak Föld körüli pályára, folytatja a szocialista országok tudósai közös erőfeszítésével megvalósuló űrkutatásokat — jelentette ki a TASZSZ tudósítójának adott nyilatkozatában *Kovtunenko* professzor, az Interkozmosz-program egyik irányítója. A szputnyik útja kísérleti jellegű: a tudósok olyan berendezéseket próbálnak ki, amelyek jóval nagyobb lehetőségeket adnak a komplex tudományos kísérletek világűrbeli végrehajtásához — közölte a professzor.